

NOKUTs tilsynsrapporter

Luftkrigsskolen

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen

Februar 2014

Institusjon:	Luftkrigsskolen
Dato for vedtak:	13.02.2014
Sakkyndige:	Førstelektor og dekan Gunn Haraldseid, Høgskolen Stord/Haugesund (leder) Professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi Student Marie Gjerde Rolandsen, University of Portsmouth
Saksnummer:	12/618

Forord

Ifølge lov om universiteter og høyskoler skal alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning, ha et system for kvalitetssikring av utdanningen. NOKUT har fått i oppdrag å evaluere institusjonenes system for kvalitetssikring. Det skal ikke gå mer enn seks år mellom hver gang en institusjon sitt kvalitetssystem blir evaluert. Den sakkyndige komiteen som har evaluert system for kvalitetssikring av utdanningen ved Luftkrigsskolen besøkte institusjonen 11. oktober 2013, og leverte sin rapport 2. desember 2013. Komiteen hadde følgende sammensetning:

- førstelektor og dekan Gunn Haraldseid, Høgskolen Stord/Haugesund (leder)
- professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi
- student Marie Gjerde Rolandsen, University of Portsmouth

Førstekonsulent i NOKUT, Magnus Strand Hauge, var komiteens sekretær.

NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke alle ansatte og kadetter ved Luftkrigsskolen som har bidratt til komiteens arbeid gjennom intervjuer mv.

Denne tilsynsrapporten består av rapporten fra den sakkyndige komiteen og Luftkrigsskolens uttalelse til den sakkyndige rapporten. Begge disse dokumentene var grunnlaget for behandlingen i NOKUTs styre 13. februar 2014, hvor følgende vedtak ble fattet:

Systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Luftkrigsskolen godkjennes.

Oslo, februar 2014.

Terje Mørland

direktør

Innhold

1	Evaluering av institusjonenes system for kvalitetssikring av utdanningen.....	1
1.1	Bakgrunn	1
1.2	Evaluering av system for kvalitetssikring ved Luftkrigsskolen	1
2	Kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet ved Luftkrigsskolen.....	2
2.1	Kort om Luftkrigsskolen	2
2.2	Luftkrigsskolens system for kvalitetssikring av utdanningen	3
2.3	Status og utfordringer i kvalitetsarbeidet.....	4
3	Kvalitetssystemet i funksjon ved Luftkrigsskolen	5
3.1	Oppsummering av årsrapportene	5
3.2	Komiteens funn etter hovedbesøket	7
4	Samlet vurdering i lys av evalueringskriteriene	9
4.1	Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur	9
4.2	Mål, plan og ledelsesforankring	10
4.3	Innhenting av dokumentert informasjon om kvaliteten i utdanningen.....	10
4.4	Analyse, vurdering og rapportering.....	11
4.5	Bruk av kunnskapen til kvalitetsforbedring.....	11
5	Konklusjon.....	12
6	Komiteens råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet	13
7	Vedlegg.....	14
7.1	Dokumentasjon fra Luftkrigsskolen	14
7.2	Program for den sakkyndige komiteens hovedbesøk ved institusjonen	14
7.3	Sakkyndig komités mandat.....	15
7.4	NOKUTs kriterier for evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen	16
8	Appendiks: Uttalelse til sakkyndig rapport fra Luftkrigsskolen	17

1 Evaluering av institusjonenes system for kvalitetssikring av utdanningen

1.1 Bakgrunn

I forskrift til *lov om universiteter og høyskoler* heter det at «Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet» (§ 2–1, (1)).

Kvalitetssikringssystemet er utdanningsinstitusjonenes redskap for å skaffe seg nødvendig kunnskap for å kunne vurdere kvaliteten i egne utdanningstilbud. Innenfor rammene av lov og forskrift er det institusjonene selv, som ut fra egen størrelse, faglige profil og andre forhold ved institusjonen, bestemmer hvordan systemet skal utformes.

I henhold til lov om universiteter og høyskoler er det NOKUTs oppgave å evaluere institusjonenes systemer for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten etter kriterier som organet fastsetter. NOKUT har gjennomført slike evalueringer siden 2003, og innledet våren 2009 sin andre runde med slike evalueringer. Evalueringskriteriene er i andre runde i større grad rettet inn mot å vurdere institusjonenes bruk og nytte av kvalitetssikringssystemene.

NOKUT bruker sakkyndige komiteer i sine evalueringer. Komiteene skal vurdere hvorvidt institusjonene tilfredsstiller kravene til kvalitetssikring av egne studietilbud. En evaluering av et kvalitetssikringssystem er således ikke en faglig vurdering av innhold og kvalitet i de enkelte studier, men en evaluering av institusjonens systematiske arbeid for å sikre og forbedre slik kvalitet.

Den sakkyndige komiteen baserer sine vurderinger på dokumentstudier og på samtaler med relevante aktører ved institusjonen. Det gjennomføres to institusjonsbesøk. Under det innledende besøket diskuterer institusjonsledelsen og evalueringskomiteen status i kvalitetsarbeidet og innrettingen på evalueringen. Komiteens hovedbesøk ved institusjonen vil inneholde samtaler med ulike grupper og aktører. Komiteen kan her velge å gå mer detaljert inn i utvalgte deler av institusjonens kvalitetssikringssystem og kvalitetssikringsarbeid.

1.2 Evaluering av system for kvalitetssikring ved Luftkrigsskolen

Den sakkyndige komiteen som har evaluert systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Luftkrigsskolen, har bestått av førstelektor og dekan Gunn Haraldseid (leder), Høgskolen Stord/Haugesund, professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi, og student Marie Gjerde Rolandsen, University of Portsmouth.

Fra NOKUT har seniorrådgiver Anne Karine Sørskår vært prosjektleder for evalueringen av de tre militære høyskolene. Førstekonsulent Magnus Strand Hauge har bistått og har ført denne rapporten i pennen.

Hovedbesøket fant sted på Luftkrigsskolen den 11. oktober 2013. Det innledende møtet med høyskolens ledelse, som var et felles møte med Krigsskolen, Forsvarets ingeniørhøgskole og Luftkrigsskolen, fant sted 26. august 2013. På møtet ble ulike sider ved de tre utdanningsinstitusjonene og deres kvalitetssikringssystem gjennomgått. Et gjennomgående trekk synes å være en sterk tilbakemeldingskultur: Alle studentene gir de tilbakemeldinger de blir bedt om å gi, og det de melder tilbake følges opp av høyskolene. Felles utfordringer kan være å dokumentere endringer og tiltak. Vakanser og relativ hyppig utskifting av personellet gjør at dokumentasjon av endringer er viktig for å ivareta felles hukommelse og kontinuitet i kvalitetsarbeidet. Alle høyskolene har nylig revidert sine systemer, og ansatt en person med ansvar for kvalitetssikring.

Luftkrigsskolens hovedmål er å utdanne handlekraftige ledere for Luftforsvaret. Kvalitetssikringssystemet skal sikre alt ved skolen som har betydning for studiekvaliteten. Komiteen har lagt vekt på å se hvordan de enkelte aktørene oppfatter sin rolle i systemet og hvordan de inngår i helheten. Ved hovedbesøket hadde komiteen samtaler med kadetter, tillitsvalgte kadetter (talskadetter), faglærere, modulansvarlige, kullsjefer, avdelingssjefer og faglig styre. Oversikt over tilsendt dokumentasjon og program for hovedbesøket er lagt ved. Før rapporten ble avlevert har institusjonen sett et utkast for å vurdere eventuelle feil eller misforståelser.

Kapittel 2 inneholder en kort presentasjon av Luftkrigsskolen og kvalitetssikringssystemet. I kapittel 3 blir hovedtrekkene i høyskolens årsrapporter og komiteens funn under hovedbesøket, presentert. Kapittel 4 er en vurdering av systemet i henhold til lov, forskrift og NOKUTs kriteriesett. Konklusjonen er å finne i kapittel 5, mens kapittel 6 gir en samlet fremstilling av de tilrådingene komiteen har for videre utvikling av systemet.

2 Kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet ved Luftkrigsskolen

2.1 Kort om Luftkrigsskolen

Luftkrigsskolen (LKSK) er Luftforsvarets høyskole, og utdanner offiserer for Luftforsvaret og Forsvaret. Høyskolen ble etablert i 1949, og har siden 1961 holdt til i Trondheim.

Luftkrigsskolen ble delvis innlemmet under lov om universiteter og høyskoler i 2003. Høyskolen tilbyr to tre-årige programmer, LKSK Operativ og LKSK Teknisk, som gir rett til graden bachelor i militære studier. I tillegg tilbys LKSK Logistikk, der studentene går ett år ved Luftkrigsskolen og to år ved Sjøkrigsskolen. Studiene fører også fram til grunnleggende offisersutdanning (GOU). Luftkrigsskolen har også et ettårig kvalifiseringskurs som gir GOU og kan tilbys til søkere som allerede har fullført sivil utdanning på bachelornivå eller høyere, som anses som relevant for Luftforsvaret.

Luftkrigsskolen har ca 100 studenter og 56 faste ansatte. Det er totalt 37 militære og sivile faglig ansatte, hvorav 11 har førstestillingskompetanse.

Sjef Luftkrigsskolen er øverste ansvarlig for høyskolen. Luftkrigsskolens faglige styre, som ledes av dekan, utøver faglig kontroll. Dekanen har ansvar for den faglige virksomheten. Den faglige virksomheten utøves ved Avdeling for luftmakt og teknologistudier (ALMT) og Avdeling for ledelse og internasjonalt samarbeid (ALIS). Kadettene er underlagt Øvings- og kadettavdelingen (ØVKAD). Hvert kadettkull har en kullsjef som er deres nærmeste foresatte. Den siste avdelingen er Skolestab. Denne utgjør Luftkrigsskolens administrasjon og har blant annet ansvaret for infrastrukturen.

2.2 Luftkrigsskolens system for kvalitetssikring av utdanningen

NOKUT evaluerte system for kvalitetssikring ved Luftkrigsskolen i 2008, og hadde da følgende anbefalinger for videre utvikling:

- øke systematikken i datainnsamling og analyse
- styrke kvalitetssikringen av kullsjefens rolle
- mer systematisk tilbakemelding til kadettene
- mer systematiske relevansundersøkelser
- redusere sårbarheten når det gjelder ansatte med førstestillingskompetanse

Luftkrigsskolen opplyser at det er innført et nytt spørreskjema i QuestBack, og at dette besvares anonymt. Det er utviklet en praksis med at de fleste fag/modulansvarlige innhenter kommentarer til rapportutkast fra kadettene, og det er utarbeidet mal for rapportene. Kadettene skal fra høsten 2013 vurdere kullsjefens rolle, og Sjef ØVKAD har de to siste årene hatt det daglige ansvaret for oppfølging av kullsjefen. De fleste fag/modulansvarlige sender sin endelige evalueringsrapport til kadettene, og hele skolen skal få Luftkrigsskolens kvalitetsrapport. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som skal utrede hvordan relevansen av utdanningen skal måles. Andelen førstestillingskompetente er økt.

Gjeldende systembeskrivelse *System for sikring og utvikling av god studiekvalitet* ble vedtatt i mai 2013.

Overordnede prinsipper for kvalitetsarbeidet er:

- integrert kvalitetsarbeid: Alle som er involvert i det faglige arbeidet har et ansvar for at kvalitet står i fokus, og hvert fag/modul skal ha en ansvarlig som skal stå som garantist for nivået i undervisningen. Fagets læringsmål skal være kjent for kadettene, og kadettene skal gi tilbakemeldinger etter avsluttet fag/modul.
- avviksbehandling og forbedringstiltak: Fag- og modulansvarlige har ansvar for saksbehandling og iverksettelse av korrigerende tiltak når nødvendig. Avviksbehandling løses på lavest mulig nivå. Forslag til endringer i fagplaner skal fremmes for det faglige styret innen angitte tidsfrister. I oktober vurderer ledergruppen nødvendige ressursbehov på bakgrunn av kvalitetsrapportene.
- ledelsens gjennomgang/behandling: Ledergruppen skal minst én gang i året følge opp at styrings- og ledelsessystemet er hensiktsmessig.

Metodikken for kvalitetssikringen er 1) innhenting av data, 2) analyse/avviksdefinisjon, 3) beslutning/beslutningsprosesser (mål og sentrale prosesser) og 4) iverksetting.

Det utarbeides kvalitetsrapporter fra

- rekrutteringsarbeid og opptaksprosess
- emner, fag og moduler
- Sjef ALMT og Sjef ALIS
- Sjef ØVKAD
- Sjef Skolestab
- kullene (via talskadett)
- kullsjefene

Alle rapportene som samles inn har følgende grunnmal:

1. vurdering av kvalitetsforbedrende tiltak foregående år
2. evaluering av årets gjennomføring
3. anbefalte endringstiltak

Alle evalueringsrapportene vurderes av dekan. Rapportene er grunnlag for Luftkrigsskolens årlige kvalitetsrapport, som skal gi en vurdering av inntakskvalitet, rammekvalitet, programkvalitet, undervisningskvalitet, resultat-kvalitet, relevans, styringskvalitet og kvalitetssikringsarbeidet. Rapporten skrives av Førstekonsulent kvalitetssikring og fremmes for Luftkrigsskolens faglige styre. Via Sjef Luftkrigsskolen går den videre til Luftforsvarets utdanningsinspektorat og til Forsvarets høyskole, som utarbeider en felles kvalitetsrapport for alle de akkrediterte høyskolene i Forsvaret.

Luftkrigsskolen har flere formelle arenaer som sikrer et kontinuerlig kvalitetsarbeid. Kullsjefene kaller med jevne mellomrom alle kadettene på sitt kull inn til klassens time. Her kan kadettene ta opp saker som berører dem. Talskadettene eller kullsjefene tar med seg aktuelle saker videre, kullsjefene kaller også inn talskadetter og faglærere/modulansvarlige (fagansatte) til månedlige koordineringsmøter. I disse møtene tar man opp og analyserer saker som kadettene har gitt tilbakemelding på. Det bestemmes så om det skal settes i gang tiltak eller ikke. Talskadettene eller kullsjefene informerer kadettene om utfallet. Kadettene har også muligheten til å sende saker direkte til det faglige styret. Dette kan være aktuelt hvis man ikke klarer å løse problemer eller avvik på et lavere nivå. De fagansatte har muligheten til å ta opp saker på de ukentlige avdelingsmøtene i de respektive avdelingene. Det skrives referater fra alle møtene i de formelle arenaene.

Luftkrigsskolen har utarbeidet en kvalitetskalender som angir tidsfrister for gjennomføring av evalueringer, rapporter og oppfølging av tiltak.

2.3 Status og utfordringer i kvalitetsarbeidet

I notatet *Omtale av Luftkrigsskolens kvalitetsarbeid* slås det fast at Luftkrigsskolen har en oppfatning om at eget kvalitetsarbeid er av meget god standard. Rekrutteringen til Luftkrigsskolen anses som meget tilfredsstillende, ressurs-situasjonen oppleves som tilfredsstillende og produktet – kadettene – oppfattes som bra.

Luftkrigsskolen melder fra om at den viktigste suksessen er at kvalitetssikringsarbeidet i stor grad går av seg selv. Rutinene er en naturlig del av virksomheten, og ved å ha fått ansatt en førstekonsulent med definert ansvar for kvalitetssikringsarbeidet, er det blitt et mye større fokus på oppfølgingen av de avvikene eller forslagene til forbedringer som påpekes.

En utfordring er å sørge for at kadettene får den nødvendige relevante utdanningen, altså å måle relevansen. En annen utfordring er å alltid skriftliggjøre kvalitetsarbeidet, ettersom avvik/korreksjoner tas muntlig og ikke bestandig rapporteres oppover.

3 Kvalitetssystemet i funksjon ved Luftkrigsskolen

3.1 Oppsummering av årsrapportene

Den innledende dokumentasjonen fra Luftkrigsskolen inneholdt de tre siste årsrapportene (09-10, 10-11 og 11-12). Årsrapporten for studieåret 2012-2013 ble ferdigstilt og tilsendt i forkant av institusjonsbesøket. Komiteen vurderte derfor innholdet i de fire siste rapportene. Årsrapportene er strukturert i forhold til kvalitetsområdene inntakskvalitet, rammekvalitet, programkvalitet, undervisningskvalitet, resultatkvalitet, relevans, styringskvalitet og kvalitetsarbeid. Her følger en kort oppsummering av hvert av kvalitetsområdene, med vekt på de temaene det ble fokusert på i intervjuene under institusjonsbesøket.

Inntakskvalitet

Det har vært en jevn økning i inntakskvaliteten siden 2009. Luftkrigsskolen vurderer rekrutteringsarbeidet og inntakskvaliteten som bedre nå enn tidligere. I den siste årsrapporten fokuseres det på at Luftkrigsskolen jobber aktivt med rekruttering blant annet gjennom økt satsing på informasjonsformidling på nett.

Rammekvalitet

I hver årsrapport pekes det på mangler ved bygningsmassen. Utbedringene som gjøres er ofte midlertidige, og det er utfordringer med luftkvaliteten. Det er Forsvarsbygg som har ansvaret for utbedringer, men det er vanskelig å få gjennomslag for alle de ønskede forbedringene.

Det fremgår av årsrapportene at kadettene er misfornøyde med informasjonsflyten. Luftkrigsskolen har flere ulike informasjonsplattformer, noe som fører til at ikke alle får lest informasjonen i tide. Det har nå blitt bestemt at Fronter skal være skolens hovedinformasjonskanal. Som et resultat av dette har man igangsatt tiltak for å skjerpe rutinene for bruken av Fronter.

Programkvalitet

Kadettene har i tidligere år bemerket at de har oppfattet studiets målsetninger som noe uklare og at målene i studiehåndboken er vage. I løpet av vinteren 2012 ble alle fagplanene vurdert og omskrevet i henhold til nytt nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og læringsutbyttebeskrivelser ble innført. De nye planene ble tatt i bruk i studieåret 2012-2013. I årsrapporten for dette studieåret kommer det frem at kadettene melder fra om at de ikke har lest studiehåndboken, eller satt seg inn i læringsutbyttebeskrivelsene for de enkelte fag/moduler. Det er derfor vanskelig å vurdere om kadettene oppfatter disse som klarere.

Kadettene har, gjennom flere år, gitt tilbakemeldinger om at arbeidsbelastningen er for stor i faget matematikk. Skolen skriver i siste årsrapport at de skal se på årsaken til at arbeidsbelastningen oppfattes som for høy.

De fleste tilbakemeldingene fører kun til mindre justeringer. Disse omtales ikke i årsrapporten, men følges opp i de respektive modulene og øvelsene.

Undervisningskvalitet

I siste årsrapport kommer det frem at både kadetter og faglærere rapporterer om store forskjeller i den pedagogiske tilnærmingen til undervisningen hos faglærerne. Luftkrigsskolen ønsker derfor å sette av tid til tiltak for å videreutvikle faglærernes pedagogiske kompetanse.

I rapportene har man uttalt et mål om at 25 prosent av arbeidstiden til ansatte i undervisnings- og forskerstillinger skal brukes på FoU. Skolen har tidligere ligget noe under dette, men klarte i skoleåret 2012-2013 å nå målet for første gang.

Resultatkvalitet

Luftkrigsskolen har i de siste årene hatt en svært god gjennomstrømningsprosent. Det er få som slutter og få som blir relegert. Eksamensresultatene er også gode.

Relevans

Luftkrigsskolen har en oppfatning om at utdanningen er relevant for yrkesfeltet. Skolen leverer sine ferdige kandidater til andre avdelinger i Luftforsvaret og er derfor i god dialog med disse. Kadettene på tredje studieår gir tilbakemelding om at de mener de er kvalifisert for videre tjeneste i Luftforsvaret. Likevel har skolen bestemt seg for å gjennomføre en relevansundersøkelse av utdanningen. I tillegg har Luftkrigsskolen nylig gått inn i et samarbeid med Luftforsvarets utdanningsdirektorat (LUI) for å utarbeide en ny utdanningsmodell for den grunnleggende offisersutdanningen (GOU) som tilbys ved skolen. Den nye modellen skal bidra til at Luftkrigsskolens kadetter bransjeutdannes hurtigere. Den nye utdanningsmodellen skal være klar innen sommeren 2014, og skal gjelde for kullet som begynte sin utdanning høsten 2013.

Styringskvalitet

Kadettene sier at de føler at deres kritikk og tilbakemeldinger blir tatt på alvor. Skolen har ansatt en førstekonsulent med ansvar for oppfølging av kvalitetsarbeidet, og det forventes at oppfølgingen av de overordnede sakene med det blir bedre.

Luftkrigsskolen skriver i rapportene at de ser problemet med at kvalitetsrapporten foreligger i oktober, mens revidering av studiehåndboken skjer på våren. De skriver at det meste av kvalitetssikringen og endringene foregår innen og mellom de enkelte modulene og fagene, og at nødvendige endringer kan gjøres raskt underveis.

Kvalitetsarbeidet

Det blir rapportert om stor variasjon i hvordan evalueringene organiseres i de enkelte fagene og modulene. Dette gjør det vanskelig å sammenlikne resultater fra evalueringene i de enkelte fagene og modulene, over flere år. Det har derfor blitt bestemt at alle sluttevalueringer skal gjennomføres ved

bruk av et elektronisk spørsmålsett i evalueringsverktøyet QuestBack. Det utarbeides et fast sett med spørsmål, i tillegg åpnes det opp for at de enkelte faglærerne og modulansvarlige kan legge til spørsmål de anser som relevante for faget eller modulen. Dette skal kun erstatte de tidligere brukte evalueringsskjemaene på papir og i Fronter, og ikke den jevnlig evalueringen som foregår i koordineringsmøtene, klassens time, faglig styre og eventuelle andre formelle fora.

3.2 Komiteens funn etter hovedbesøket

Komiteen gjennomførte et éndags besøk ved Luftkrigsskolen og møtte kadetter, talskadetter, faglærere, modulansvarlige, kullsjefer, avdelingssjefer og faglig styre. I det følgende oppsummeres de hovedinntrykkene komiteen har fått av kvalitetssystemet etter møtet med de ulike gruppene. Komiteen var under intervjuene også inne på forhold ved utdanningen som har blitt avdekket gjennom kvalitetssikringssystemet, men som ikke direkte er elementer i det.

Alle gruppene var klar over sin rolle i systemet og det kom tydelig frem at evalueringskulturen på Luftkrigsskolen stod sterkt. Faglærere og modulansvarlige (fagansatte) opplever kvalitetskulturen som mye sterkere her enn den de var vant med fra andre institusjoner, blant annet er evalueringene mer systematiske. Kadettene føler at deres tilbakemeldinger alltid ble tatt alvorlig. Talskadettene så også sitt ansvar i det å ta opp sakene i de riktige foraene og informere de andre kadettene om resultatene av det løpende kvalitetsarbeidet.

Kadettene opplever at terskelen for å gi tilbakemelding er lav og at skolen oppfordrer dem til å gi tilbakemeldinger. Kadettene på hvert kull velger talskadetter, disse har en sentral rolle i kvalitetssikringssystemet. Gjennom blant annet felles undervisning og klassens time har de nær kontakt med de andre kadettene på kullet sitt. I klassens time gir kadettene tilbakemeldinger som både talskadettene og kullsjefene kan ta med seg videre. Timen brukes også til å gi kadettene tilbakemelding om resultatene av tidligere tilbakemeldinger. Kullsjefene innkaller til månedlige koordineringsmøter mellom talskadetter og fagansatte, hvor man tar opp saker som berører kadettene. Møtene er sentrale i det kontinuerlige arbeidet med forbedring av kvaliteten i de ulike fagene og modulene, fordi de fagansatte får konkrete tilbakemeldinger fra kadettene som de kan bruke i kvalitetsarbeidet. Møtene blir referatført, slik at tilbakemeldingene kan spores, noe som gjør det lettere å følge sakene. De fagansatte kan også ta opp studierelaterte saker i ukentlige avdelingsmøter som avdelingssjefene har ansvar for. Her gjennomgår man tilbakemeldinger fra kadetter og følger opp gjennomføringen av fagene og modulene. Møtene referatføres, og man utdeler ansvar og tidsfrister for gjennomføring av foreslåtte tiltak.

Alle fag, moduler, øvelser og studieår avsluttes med evalueringer. Kadettene gir skriftlige og muntlige tilbakemeldinger til faglærere etter endt fag eller modul. Fag- og modulansvarlige skriver en rapport med bakgrunn i både kadettens tilbakemeldinger og egen erfaring. Hver kullsjef skriver en rapport om sitt kull ved slutten av studieåret. Talskadettene har ansvaret for å utarbeide en årsrapport for kullet. I denne årsrapporten gir kullet tilbakemelding på alle fag og moduler, i tillegg til helheten i året.

Med unntak av kullsjefene er alle gruppene komiteen møtte representert i det faglige styret. Kullsjefene er imidlertid representert ved at en av dem møter som representant for de fagansatte. Etter noen år har styret endelig funnet sin plass, det er nå en større bevissthet rundt styrets rolle i kvalitetsarbeidet på skolen. Det faglige styret har fokus på det overordnede faglige innholdet i studiet, og styrets viktigste rolle er å kvalitetssikre dette. Styret går imidlertid inn i enkeltsaker hvis de ikke

løses på et lavere nivå, og alle ansatte og kadetter kan foreslå saker til behandling i styret. Årsrapporten ble nevnt som et viktig instrument i styrets arbeid. Rapporten danner bakgrunnen for kvalitetsarbeidet og fungerer som et verktøy for korrigeringene som gjøres. Faglig styre setter av en dag til å diskutere rapporten. Man forventer at alle i styret også leser bakgrunnsrapportene. Innblikket i hverandres hverdag er imidlertid stort, det er derfor få overraskelser som kommer. Faglig styre påpekte også at ansettelsen av en førstekonsulent, som har ansvaret for rapporten, har vært positiv og bidratt til å gjøre rapporten bedre.

Både kadettene og de fagansatte opplever også de uformelle kanalene som viktige. Lærerne har åpne dører, det er derfor lett å ta opp saker direkte med dem. Kadettene kan også gi individuelle tilbakemeldinger via kullsjefene, hvis de ikke ønsker å ta det direkte med lærerne eller i større fora. Kullsjefene fungerer dermed som et bindeledd mellom kadettene og de fagansatte. Kullsjefene sa at den uformelle daglige dialogen med kadettene var det viktigste for dem. Det gjennomføres imidlertid også minst tre formaliserte individuelle samtaler mellom kullsjefene og de enkelte kadettene.

Det kom frem i møtene med de fagansatte at de også vurderer hverandre. Denne evalueringen er i stor grad uformell, men blir sett på som svært viktig. Den kollegiale evalueringen skjer mer eller mindre automatisk som en følge av at de fagansatte er organisert i team og har mye undervisning sammen.

Selv om det finnes mange formelle arenaer hvor kadettene kan gi tilbakemeldinger til de fagansatte, mente kadettene at kvaliteten på evalueringsarbeidet noen ganger kunne avhenge av den enkelte faglæreren. Dette førte til at det var noen forhold det ikke ble gjort noe med, og at disse heller ikke alltid nådde frem til ledelsen. For ett av kullene var det et problem at flere av de fagansatte ikke møtte opp på koordineringsmøtene. Når de formelle arenaene ikke benyttes, er det heller ikke alt som dokumenteres. Man kan da risikere å måtte bruke tid på det samme problemet år etter år. Manglende oppmøte på koordineringsmøtene ble tatt opp i faglig styre og de fagansatte fikk beskjed om å møte opp på de møtene de blir innkalt til. Det ble gitt uttrykk for at dette fungerer mye bedre nå.

Talskadettene bekreftet også at det var store variasjoner i den pedagogiske tilnærmingen til de ulike faglærerne og ønsket et større fokus på pedagogisk kompetanse i ansettelsesprosessene. Kullsjefene har også fått tilbakemelding fra kadettene om dette, og opplevde det som om problemet var knyttet til enkelte fag og lærere. Avdelingssjefene og faglig styre var enige i at skolen i for liten grad har fulgt opp den pedagogiske kompetansen til de fagansatte. Skolen har derfor tatt tak i dette og arrangerer et seminar tidlig i 2014 som skal bidra til å øke den pedagogiske kompetansen til de fagansatte.

Kadettene har over flere år gitt tilbakemeldinger om at matematikkfaget er for omfattende i forhold til antallet studiepoeng. Både avdelingssjefene og faglig styre nevnte at man har forsøkt flere ulike tiltak for å endre dette, men at det har vært vanskelig å finne tiltak som fungerer. I alle gruppene ble variasjonen i bakgrunnskunnskapene til kadettene nevnt som en viktig årsak til problemene. Noen kadetter oppfatter faget som omfattende, mens andre kan mye fra før. Det jobbes fortsatt med ulike løsninger, det blir blant annet vurdert om faget i det hele tatt har en fremtid i studiet.

Kadettene har mye å utsette på informasjonsflyten på Luftkrigsskolen, spesielt i det første studieåret. Kadettene opplever at det er stor variasjon mellom faglærere i hvilke plattformer de benytter for å gi informasjon, og ønsker at man skulle samles om én plattform. De fagansatte har imidlertid inntrykk av at kadettene ønsker informasjon både på Fronter og på e-post. En av de fagansatte sa at man nok hadde vært noe ambivalente til det å bruke Fronter aktivt. Ledelsen har nå tydeliggjort ovenfor de fagansatte at det er Fronter som er hovedkanalen for informasjonspredning.

Evaluering gjennom spørreskjemaer i QuestBack er nylig innført på Luftkrigsskolen. Dette har blitt gjort for å øke systematikken i datainnsamlingen og analysen, et av rådene skolen fikk i forrige NOKUT-evaluering. Både kadetter og fagansatte var samstemte i at QuestBack var et nyttig verktøy, men at det kun måtte sees på som et supplement til, og ikke erstatning for, de evalueringene som allerede foregikk på skolen. Begge gruppene foretrekker den muntlige evalueringen. QuestBack har imidlertid ført til en større grad av standardisering, som kan bidra til å gjøre evalueringene mindre personavhengige.

Kadettene har gitt tilbakemeldinger om det de opplevde som lite veiledning på den personlige utviklingen i andre studieår, og at det var en for brå overgang fra den tette oppfølgingen de fikk i løpet av det første året. Kullsjefene forklarte at veiledningen i det andre studieåret var konsentrert til vårsemesteret. Ved å flytte noe av denne veiledningen over til høstsemesteret har man nå forsøkt å gjøre denne overgangen mindre brå.

Luftkrigsskolen har siden forrige NOKUT-evaluering styrket FoU-arbeidet, og flere av de fagansatte har, gjennom mastergrads- og doktorgradsstudier, fått kompetanse på et høyere faglig nivå. Skolen har også ansatt flere med førstestillingskompetanse. Det er allikevel et ønske om å heve den akademiske kompetansen til de fagansatte ytterligere. Forholdet mellom profesjonsutdanningen og den akademiske delen av utdanningen ble også tatt opp. Det er et opplagt spenningsforhold mellom disse sidene av utdanningen, men det ble samtidig understreket at de også støttet hverandre. FoU-arbeidet er tett knyttet opp mot praksis, og en av de modulansvarlige mente at det var et spennende forhold, ikke et spenningsforhold. Man var enige om at statusen som høyskole og det medfølgende kravet om å måtte tilby forskningsbasert undervisning, har gjort at kvaliteten på utdanningen hos Luftkrigsskolen har blitt bedre.

4 Samlet vurdering i lys av evalueringskriteriene

4.1 Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur

- om institusjonen stimulerer til engasjement for kvalitetsarbeid blant ansatte og studenter og deres demokratiske organer

I systembeskrivelsen for kvalitetssikringssystemet skriver Luftkrigsskolen følgende: «Kvalitetsarbeid skal ikke bare være et system for ettersyn og kontroll, men et motivasjonsverktøy som sikrer kvaliteten (...) og utvikler en positiv kvalitetskultur ved Luftforsvarets krigsskoleutdanning». Under besøket fikk komiteen inntrykk av at Luftkrigsskolen har en tilbakemeldingskultur som gjennomsyrrer hele organisasjonen og at skolen har klare og tydelige holdninger om kvalitetssikring som et positivt verktøy. Kadettene var bevisste sin rolle og ga alltid tilbakemeldinger hvis de mente noe var galt. Det samme gjorde alle andre på institusjonen. Det ble påpekt at denne tilbakemeldingskulturen lå i forsvarets natur. Lærerne var positive til at de kontinuerlig fikk god tilbakemelding fra kadettene, men pekte også på nytten av å få tilbakemeldinger fra sine kollegaer.

Luftkrigsskolen har flere formelle, men også mange uformelle arenaer for tilbakemelding. Komiteen anser begge deler som viktige for å opprettholde en god kvalitetskultur, men ser også viktigheten av at de uformelle arenaene ikke erstatter de formelle, som for eksempel koordineringsmøtene. Det ble sett

tendenser til dette i forrige skoleår da flere lærere ikke møtte opp på koordineringsmøtene. Ledelsen har tatt tak i dette, og det ble nå rapportert at faglærerne møtte opp på møtene.

4.2 Mål, plan og ledelsesforankring

- om mål, ansvar, prosesser og aktører som inngår i kvalitetssystemet er klart beskrevet (systemets strukturelle oppbygning), og hvordan systemet for kvalitetssikring utvikles i tråd med institusjonens behov

Luftkrigsskolen har klare planer og mål, og besøket viste at disse virket å være godt forankret i ledelsen. Rollene og ansvarsfordelingen var tydelig beskrevet i systembeskrivelsen. Under besøket fikk komiteen også bekreftet at alle var klar over sin rolle i systemet. Det faglige styret virket å være et viktig instrument i å sikre en tydelig rolle- og ansvarsfordeling. Her var alle nivåer, fra ledelse til kadetter representert. Kullsjefene hadde ikke en fast representant i styret, men en av dem satt der som representant for de fagansatte. Kullsjefene sa at de så sakene i større grad fra studentenes perspektiv når de var kullsjefer og ikke fagansatte.

Luftkrigsskolen har et godt innarbeidet årshjul som viser en månedsvis tidsangivelse for rapporteringen av kvalitetssikringsarbeidet. Systemet inneholder også detaljerte maler for kvalitetsrapporteringen fra de ulike delene av virksomheten.

4.3 Innhenting av dokumentert informasjon om kvaliteten i utdanningen

- om sikring og vurdering av kvaliteten i hvert enkelt studium bygger på dokumentert informasjon som systematisk innhentes fra flere kilder, og om det er særskilte prosesser for å kvalitetssikre oppretting av nye studier,

Gjennom referater fra møter og kvalitetsrapporter fra alle aktører, innhenter Luftkrigsskolen mye informasjon om kvaliteten i utdanningen. Dokumentering av de individuelle tilbakemeldingene skjer først og fremst gjennom spørreundersøkelser i QuestBack. QuestBack er et nytt og nyttig supplement, men ikke en erstatning for de allerede eksisterende evalueringsformene. Spørreundersøkelser er viktige fordi de bidrar til systematisering og utvikling over tid. Dette sikrer at evalueringene av fagene og modulene ikke blir for avhengige av faglærerne, noe kadettene har reagert på tidligere. Kadettene har også en mulighet til å sende inn saker til faglig styre. De både oppfordres til og benytter seg av dette tilbudet.

Luftkrigsskolen har også en omfattende uformell evaluering. Man foretrekker ofte å håndtere ting muntlig, noe som kan være uheldig hvis erfaringene og eventuelle endringer ikke føres videre til neste år. Komiteen er av den oppfatning at gode ordninger for dokumentasjon av kadettene tilbakemeldinger er til stede, de må bare benyttes. Koordineringsmøtene blir av komiteen sett på som et viktig verktøy for å sikre at tilbakemeldingene blir systematisert.

De fagansatte skriver rapport etter endt fag, modul eller øvelse. Luftkrigsskolen har utarbeidet ulike maler for disse aktivitetene. Under besøket kom det fram at de fagansatte også brukte mye tid på å evaluere hverandre. Disse kollegiale evalueringene blir av de fagansatte selv sett på som helt sentrale. Skolen dokumenterer imidlertid denne evalueringstypen i liten grad. På grunn av den sentrale plassen denne evalueringstypen har fått, mener komiteen at Luftkrigsskolen bør vurdere mulighetene

for å systematisere og dokumentere de kollegiale evalueringene. Den ene fagavdelingen har allerede begynt å se nærmere på dette.

I forrige evaluering fikk Luftkrigsskolen råd om å starte opp med systematiske relevansundersøkelser. Komiteen merker seg at det foreligger planer for dette, men at det fortsatt ikke er gjennomført.

For Luftkrigsskolen er det ikke relevant å ha egne prosesser for etablering av nye studier.

4.4 Analyse, vurdering og rapportering

- om den informasjonen som systemet generer analyseres, vurderes og framstilles for ansvarlige fora og ledernivå

Luftkrigsskolen har omfattende og gode analyser og vurderinger av evalueringene. Det analyseres på alle nivåer. En del av tilbakemeldingene blir analysert allerede i koordineringsmøtene, mens andre saker blir løftet opp i faglig styre. Fagansatte kan også ta opp saker på de ukentlige avdelingsmøtene. Her blir sakene analysert og tiltak foreslått og fordelt. Alle disse møtene referatsføres, referatene er derfor viktige i det kontinuerlige kvalitetsarbeidet på skolen.

Luftkrigsskolen har gode maler for rapportering. Alle øvelses-, fag- og modulrapporter, årsrapporter fra kullene, samt ulike ressursrapporter blir sendt til Førstekonsulent kvalitetssikring. Rapporteringen virker klart definert og systemet virker å være bygget opp med tanke på å være enkelt og entydig. Førstekonsulent kvalitetssikring utarbeider således en årsrapport på bakgrunn av alle rapportene. Det arbeides godt med årsrapporten, den gir et godt og oversiktlig bilde over status på skolen. Tiltakene er klare og ansvar er tydelig fordelt. Rapporten er også tydelig forankret hos ledelsen og fremstilles og behandles av faglig styre. Alle ansatte og kadetter virker å være godt informert om innholdet og analysene i de ulike rapportene.

4.5 Bruk av kunnskapen til kvalitetsforbedring

- om tiltak for forbedringer iverksettes på grunnlag av de kvalitetsanalyser som gjøres.

De fagansatte benytter tidligere rapporter som verktøy for å forbedre kvaliteten. I tillegg bruker de hverandre til kvalitetsforbedringer gjennom kollegiale evalueringer. I koordineringsmøtene får de tilbakemelding fra kadettene, referatene herfra benyttes også i det videre kvalitetsarbeidet. Ledelsen er godt informert og gir klare instruksjoner til de fagansatte hvis det oppdages avvik i kvalitetsarbeidet. Komiteen har derfor en oppfatning av at Luftkrigsskolen forbedrer kvaliteten gjennom å bruke den kunnskapen de skaffer seg i kvalitetsarbeidet. Komiteen merker seg også at kadettene føler at de blir tatt på alvor og at deres tilbakemeldinger i stor grad blir etterfulgt.

Luftkrigsskolen har tydelige tiltak som følges opp i neste årsrapport. Noen ganger tar det imidlertid noe lang tid før de gjennomføres. Det virker å være flere oppfølgingspunkter i kvalitetsrapporten som ikke blir ivarettatt eller fulgt opp. Noen av disse har ikke Luftkrigsskolen full råderett over, som for eksempel vedlikehold av bygningsmasse. Derimot har blant annet kadettene i flere år klaget på arbeidsbelastningen i matematikkfaget. Selv om ulike tiltak har blitt forsøkt, har Luftkrigsskolen fortsatt ikke klart å løse dette problemet. Det faglige styret bekreftet at overgangen fra beslutninger til handlinger var en utfordring. Dette problemet ble sett på som noe større i den ene avdelingen (ALIS).

Luftkrigsskolen har arbeidet med merknadene i den forrige NOKUT-evalueringen (se side 3). Det har blitt gjennomført tiltak for å øke systematikken i datainnsamling og analyse (for eksempel gjennom innføring av spørreundersøkelser i QuestBack), man styrker også kvalitetssikringen av kullsjefens rolle ved innføring av en evaluering av denne rollen i kullenes rapportmal fra høsten 2013. Skolen har også styrket andelen ansatte med førstestillingskompetanse og har bedret tilbakemeldingen til kadettene. Når det gjelder systematisk innhenting av data for å vurdere relevans, så arbeides det med dette. Luftkrigsskolen ser på dette som en utfordring fordi det er til dels svært ulike oppfatninger i Luftforsvaret om hva utdanningen bør inneholde. Luftkrigsskolen har også sett behovet for en relevansundersøkelse og arbeider videre med dette.

5 Konklusjon

Luftkrigsskolen har svært engasjerte kadetter og fagansatte som er opptatt av kvalitetsarbeidet ved skolen. Skolen har et kvalitetssikringssystem som henter inn tilbakemeldinger fra hele organisasjonen og som skaper en positiv kvalitetskultur på alle nivåer. Skolen nyter godt av en stabilitet i personalsituasjonen sammenliknet med andre militære høyskoler, men klarer også å få nye ansatte og kadetter til å finne sin plass i systemet. Alle virker derfor å være klare over sine roller. Dokumentasjonsmengden er omfattende, allikevel finnes det noe uformelt, men viktig kvalitetsarbeid på skolen som i liten grad har blitt inkludert i kvalitetssikringssystemet, og som derfor heller ikke blir dokumentert.

Luftkrigsskolen har tydelige tiltak og klar ansvarsfordeling, og skolen mener selv at kvalitetssikringen og kvalitetsarbeidet er så godt forankret at det går av seg selv. Komiteen sier seg i stor grad enig i dette, men det ble allikevel avdekket noen mindre avvik. Dette ser imidlertid ut til å ha bedret seg nå. Selv om Luftkrigsskolen i all hovedsak har en god gjennomføringsevne og bruker kunnskapen til kvalitetsforbedring, er det også noen tiltakspunkter som går igjen fra år til år. Det arbeides imidlertid kontinuerlig med disse tiltakene, men de viser seg å være vanskelige å løse.

Komiteen merker seg også at Luftkrigsskolen har arbeidet godt med merknadene i den forrige NOKUT-evalueringen og at det er gjennomført flere gode tiltak for å bedre kvaliteten på utdanningen.

Komiteen anbefaler at systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Luftkrigsskolen godkjennes.

6 Komiteens råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet

Sikre kontinuerlig oppfølging av bruken av de formelle evalueringsarenaene

For di Luftkrigsskolen er en liten institusjon, har den mange uformelle arenaer hvor det foregår mye kvalitetsarbeid. Selv om disse er viktige er det avgjørende for kvalitetsarbeidet at disse ikke erstatter de formelle. Det er viktig at Luftkrigsskolen fortsetter å følge opp de formelle sidene av kvalitetssikringssystemet.

Dokumentere den kollegiale evalueringen

Den kollegiale evalueringen har en sentral plass i kvalitetsarbeidet til de fagansatte. Dette gjenspeiles ikke i systembeskrivelsen eller i årsrapportene. Komiteen råder derfor Luftkrigsskolen til å gi denne type evalueringer en plass i kvalitetssikringssystemet.

Styrke oppfølgingen av foreslåtte tiltak

Selv om Luftkrigsskolen i all hovedsak har god gjennomføringsevne er det fortsatt noen saker som ikke har blitt løst, selv etter flere år med tilbakemeldinger. Luftkrigsskolen bør styrke oppfølgingen av de foreslåtte tiltakene som er nedsatt i skolens kvalitetsrapporter, spesielt i den ene avdelingen (ALIS).

Sikre kullsjefene fast representasjon i det faglige styret

Komiteen ser at kullsjefene har en svært sentral rolle i kvalitetssystemet. De fungerer som et bindeledd mellom kadettene og de fagansatte, og ser saker i større grad fra kadettens perspektiv. Komiteen mener derfor at Luftkrigsskolen bør vurdere om kullsjefene bør sikres fast representasjon i det faglige styret.

Gjennomføre systematiske relevansundersøkelser

Dette var et råd Luftkrigsskolen fikk i forrige evaluering. Dette er ennå ikke gjennomført, men det foreligger nå konkrete planer om dette. Luftkrigsskolen bør nå sikre at disse planene nå blir gjennomført.

Styrke samarbeidet med de andre høyskolene i Forsvaret

Etter å ha besøkt både Krigsskolen, Forsvarets ingeniørhøgskole og Luftkrigsskolen har komiteen en oppfatning om at de alle synes å ha noe å lære av hverandre. Komiteen anbefaler derfor et tettere samarbeid mellom de kvalitetsansvarlige ved hver av de tre skolene.

7 Vedlegg

7.1 Dokumentasjon fra Luftkrigsskolen

- Presentasjon av Luftkrigsskolen med oversikt over studietilbud
- Studiehåndbok Luftkrigsskolen 2012-2013
- Skolereglement for Luftkrigsskolen
- Luftkrigsskolens kvalitetssikringssystem
- Luftkrigsskolens kvalitetsrapport 2009-2010
- Luftkrigsskolens kvalitetsrapport 2010-2011
- Luftkrigsskolens kvalitetsrapport 2011-2012
- Luftkrigsskolens kvalitetsrapport 2012-2013
- En kort omtale av Luftkrigsskolens kvalitetsarbeid

7.2 Program for den sakkyndige komiteens hovedbesøk ved institusjonen

Fredag 11. oktober

Tidspunkt	Aktivitet	Deltakere
08:00 – 09:00	Møte i komiteen	Komiteen og NOKUT
09:00 – 09:45	Tillitsvalgte studenter	
10:00 – 10:45	Studenter	Kadetter fra alle kull
11:00 – 11:45	Lærere	Faglærere/instruktører
11:45 – 12:30	Lunsj	
12:30 – 13:00		Modulansvarlige
13:05 – 13:35		Kullsjefer
13:45 – 14:15		Avdelingssjefer
14:30 – 15:15		Faglig styre
15:30	Tilbakemelding til ledelsen	

7.3 Sakkyndig komité's mandat

MANDAT FOR SAKKYNDIGE KOMITEER VED EVALUERING AV INSTITUSJONENES KVALITETSSIKRINGSSYSTEM

Fastsatt av NOKUTs styre 5. mai 2003, revidert 17.12. 2008, tilpasset Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 1. februar 2010.

Den sakkyndige komiteen skal evaluere institusjonens system for kvalitetssikring av utdanningen, og vurdere om dette er tilfredsstillende i forhold til gjeldende forskrift og NOKUTs evalueringskriterier.

Komiteen skal gi en entydig og begrunnet konklusjon om hvorvidt institusjonens system for kvalitetssikring er tilfredsstillende.

Evalueringen skal gjennomføres med en konstruktiv holdning til institusjonen, og komiteen skal også gi råd om det videre kvalitetsarbeid ved institusjonen.

Hvis evalueringen avdekker klare indikasjoner på alvorlig kvalitetssvikt i enkeltstudier skal dette bemerkes i komiteens rapport.

Komiteens vurdering skal baseres på følgende materiale:

- Institusjonens beskrivelse av kvalitetssikringssystemet.
- Dokumentasjon av utført kvalitetssikring / kvalitetsarbeid som institusjonen legger fram. Komiteen kan be om å få seg forelagt et hvilket som helst materiale som den anser at kan ha betydning for vurderingen.
- Komiteens erfaringer og funn ved institusjonsbesøk. Komiteen avgjør hvem den vil treffe og hvilke enheter den vil besøke.

Komiteen skal nedfelle sine vurderinger, konklusjoner og anbefalinger i en skriftlig rapport. Komiteen skal kvalitetssikre rapportens faktiske opplysninger før den avgis.

Komiteen arbeider på oppdrag fra og avgir sin rapport til NOKUT. Oppdraget er avsluttet når NOKUT har fattet vedtak i saken. Inntil oppdraget er avsluttet, skal de sakkyndige ikke ta del i den offentlige debatt om saken.

7.4 NOKUTs kriterier for evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen

Evalueringkriteriene finnes i kapittel 6 i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften).

Kapittel 6 Evaluering av institusjonenes system for kvalitetssikring av utdanningen

§ 6.1 NOKUTs evalueringkriterier

Ved evaluering av institusjonenes interne kvalitetsarbeid gjøres det en helhetlig vurdering av kvalitetssikringssystemet og institusjonenes aktive bruk av det. Det skal legges vekt på:

- a. Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur: om institusjonen stimulerer til engasjement for kvalitetsarbeid blant ansatte og studenter og deres demokratiske organer,
- b. Mål, plan og ledelsesforankring: om mål, ansvar, prosesser og aktører som inngår i kvalitetssystemet er klart beskrevet (systemets strukturelle oppbygning), og hvordan systemet for kvalitetssikring utvikles i tråd med institusjonenes behov,
- c. Innhenting av dokumentert informasjon om kvalitet i studiene: om sikring og vurdering av kvaliteten i hvert enkelt studium bygger på dokumentert informasjon som systematisk innhentes fra flere kilder, og om det er særskilte prosesser for å kvalitetssikre oppretting av nye studier,
- d. Analyse, vurdering og rapportering: om den informasjonen som systemet genererer analyseres, vurderes og framstilles for ansvarlige fora og ledernivå,
- e. Bruk av kunnskap til kvalitetsforbedring: om tiltak for forbedringer iverksettes på grunnlag av de kvalitetsanalyser som gjøres.

Merknad til kapittel 6

Institusjonene skal kontinuerlig og systematisk arbeide for å sikre og forbedre kvaliteten i utdanningen. Det interne systemet for kvalitetssikring av utdanningen skal frambringe kunnskap institusjonen trenger i sikringen og utviklingen av utdanningene som tilbys. Kvalitetssikringen skal omfatte alle studietilbud som en institusjon gir, alle deler av studiet og alle formidlingsformer. Gjennom faste rutiner og prosesser i en årlig syklus frembringes, vurderes og anvendes informasjon om det enkelte studium, og om institusjonens utdanningsvirksomhet generelt.

Institusjonens system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten er institusjonens eiendom. Det er derfor institusjonen selv som ut fra egen størrelse, faglig profil og andre lokale behov bestemmer hvordan det skal utformes. Det samme gjelder for den dokumentasjonen som systemet frembringer.

8 Appendiks: Uttalelse til sakkyndig rapport fra Luftkrigsskolen

Luftkrigsskolen har hatt den fremlagte rapporten til gjennomlesning, og skolen har ingen ytterligere kommentarer. Vi finner den dekkende og har i så måte ingen problemer med å akseptere de merknader/kommentarer som er fremsatt, samt de råd som komiteen gir for å videreutvikle Luftkrigsskolens kvalitetsarbeid.

Vennlig hilsen,

Karl Erik Haug
Førsteamanuensis, dr.philos. / Dekan
Luftkrigsskolen
Besøksadresse: Persaunveien 61, 7046 Trondheim